

قانون مطبوعات
مصوب ۱۳۶۴، ۱۲، ۲۲
با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول (اصلاحی ۸، ۹، ۱۳۸۸) - تعاریف

ماده ۱ (اصلاحی ۸، ۹، ۱۳۸۸) - مطبوعات در این قانون عبارتند از نشریاتی که به طور منظم با نام ثابت و تاریخ و شماره ردیف در زمینه های گوناگون خبری، انتقادی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، کشاورزی، فرهنگی، دینی، علمی، فنی، نظامی، هنری، ورزشی و نظایر اینها منتشر می شوند. نشریه الکترونیکی، رسانه ای است که به طور مستمر در محیط رقمی (دیجیتال)، انواع خبر، تحلیل، مصاحبه و گزارش را در قالب نوشتار، صدا و تصویر منتشر می نماید.

خبرگزاری داخلی، مؤسسه ای خبری است که در زمینه جمع آوری، پردازش و انتشار خبر، تحلیل، مصاحبه و گزارش در قالب نوشتار، صدا و تصویر در محیط رقمی (دیجیتال) و یا غیر آن فعالیت می نماید.

تبصره ۱ (اصلاحی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - انتشار فوق العاده اختصاص به نشریه ای دارد که بطور مرتب انتشار مییابد.

تبصره ۲ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - نشریه ای که بدون اخذ پروانه از هیأت نظارت بر مطبوعات منتشر گردد از شمول قانون مطبوعات خارج بوده و تابع قوانین عمومی است.

تبصره ۳ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - کلیه نشریات الکترونیکی مشمول مواد این قانون است.

تبصره ۴ (الحاقی ۸، ۹، ۱۳۸۸) - خبرگزاری های داخلی از حیث حقوق، وظایف، حمایت های قانونی و جرائم و مجازات ها و مرجع و نحوه دادرسی مشمول احکام مقرر در این قانون و اصلاحات آن می باشند.

مدیرعامل و نویسندگان و تهیه کنندگان مطالب خبرگزاری ها حسب مورد دارای همان مسئولیت هایی هستند که برای مدیرمسئول و نویسنده مطبوعات منظور شده است.

هیأت نظارت بر خبرگزاری ها، همان هیأت نظارت بر مطبوعات خواهد بود.

آیین نامه اجرائی این تبصره ظرف سه ماه با پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل دوم - رسالت مطبوعات

ماده ۲ - رسالتی که مطبوعات در نظام جمهوری اسلامی بر عهده دارد، عبارتست از:

الف - روشن ساختن افکار عمومی و بالا بردن سطح معلومات و دانش مردم در يك یا چند زمینه مورد اشاره در ماده ۱.

ب - پیشبرد اهدافی که در قانون اساسی جمهوری اسلامی بیان شده است.

ج - تلاش برای نفی مرزبندیهای کاذب و تفرقه انگیز و قرار ندادن اقشار مختلف جامعه در مقابل یکدیگر، مانند دسته بندی مردم بر اساس نژاد، زبان، رسوم، سنن محلی و...

د - مبارزه با مظاهر فرهنگ استعماری (اسراف، تبذیر، لغو، تجمل پرستی، اشاعه فحشاء و...) و ترویج و تبلیغ فرهنگ اصیل اسلامی و گسترش فضائل اخلاقی.

هـ - حفظ و تحکیم سیاست نه شرقی نه غربی.

تبصره - هر يك از مطبوعات باید حداقل در تحقق یکی از موارد فوق الذكر سهیم و با موارد دیگر به هیچ وجه در تضاد نبوده و در مسیر جمهوری اسلامی باشد.

فصل سوم - حقوق مطبوعات

ماده ۳ - مطبوعات حق دارند نظرات، انتقادات سازنده، پیشنهادهای، توضیحات مردم و مسئولین را با رعایت موازین اسلامی و مصالح جامعه درج و به اطلاع عموم برسانند.

تبصره - انتقاد سازنده مشروط به دارا بودن منطق و استدلال و پرهیز از توهین، تحقیر و تخریب میباشد.

ماده ۴ - هیچ مقام دولتی و غیردولتی حق ندارد برای چاپ مطلب یا مقاله ای در صدد اعمال فشار بر مطبوعات بر آید و یا به سانسور و کنترل نشریات مبادرت کند.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ماده ۵ - کسب و انتشار اخبار داخلي و خارجي که بمنظور افزایش آگاهی عمومي و حفظ مصالح جامعه باشد با رعایت این قانون حق قانوني مطبوعات است.

تبصره ۱ - متخلف از مواد (۴) و (۵) به شرط داشتن شکاي به حکم دادگاه به انفصال خدمت از شش ماه تا دو سال و در صورت تکرار به انفصال دائم از خدمات دولتي محکوم خواهد شد.

تبصره ۲ - مصوبات شوراي عالي امنيت ملي براي مطبوعات لازم الاتباع است. در صورت تخلف، دادگاه مي تواند نشریه متخلف را موقتاً تا دو ماه توقیف و پرونده را خارج از نوبت رسیدگی نماید.

تبصره ۳ - مطالب اختصاصي نشریات اگر به نام پدید آورنده اثر (به نام اصلي یا مستعار) منتشر شود به نام او و در غیر این صورت به نام نشریه، مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مي باشد.

فصل چهارم - حدود مطبوعات

ماده ۶ (اصلاحي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - نشریات جز در موارد اخلال به مباني و احکام اسلام و حقوق عمومي و خصوصي که در این فصل مشخص میشوند آزادند:

۱ - نشر مطالب الحادي و مخالف موازين اسلامي و ترویج مطالبی که به اساس جمهوري اسلامي لطمه وارد کند.

۲ - اشاعه فحشاء و منکرات و انتشار عکسها و تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومي.

۳ - تبلیغ و ترویج اسراف و تبذیر.

۴ - ایجاد اختلاف ما بین اقشار جامعه، بویژه از طریق طرح مسائل نژادي و قومي.

۵ (اصلاحي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - استفاده ابزاري از افراد (اعم از زن و مرد) در تصاویر و محتوي، تحقیر و توهین به جنس زن، تبلیغ تشریفات و تجملات نامشروع و غیرقانوني.

۶ (اصلاحي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - تحریص و تشویق افراد و گروهها به ارتکاب اعمالی علیه امنیت، حیثیت و منافع جمهوري اسلامي ایران در داخل یا خارج.

۷ (اصلاحي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - فاش نمودن و انتشار اسناد و دستورها و مسائل محرمانه، اسرار نیروهاي مسلح جمهوري اسلامي، نقشه و استحکامات نظامي، انتشار مذاکرات غیرعلني مجلس شوراي اسلامي و محاکم غیرعلني دادگستري و تحقیقات مراجع قضائي بدون مجوز قانوني.

۸ (اصلاحي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - اهانت به دین مبین اسلام و مقدسات آن و همچنین اهانت به مقام معظم رهبري و مراجع مسلم تقلید.

۹ (اصلاحي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - افترا به مقامات، نهادها، ارگانها و هر يك از افراد کشور و توهین به اشخاص حقيقي و حقوقي که حرمت شرعي دارند، اگر چه از طریق انتشار عکس یا کاریکاتور باشد.

۱۰ (الحاقي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - سرقتهاي ادبي و همچنین نقل مطالب از مطبوعات و احزاب و گروههاي منحرف و مخالف اسلام (داخلي و خارجي) بنحوي که تبلیغ از آنها باشد (حدود موارد فوق را آئیننامه مشخص میکند).

۱۱ (الحاقي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - پخش شایعات و مطالب خلاف واقع و یا تحریف مطالب دیگران.

۱۲ (الحاقي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - انتشار مطلب علیه اصول قانون اساسي.

تبصره - سرقت ادبي عبارتست از نسبت دادن عمدي تمام یا بخش قابل توجهي از آثار و نوشته هاي دیگران به خود یا غیر ولو بصورت ترجمه.

تبصره ۲ (الحاقي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - متخلف از موارد مندرج در این ماده مستوجب مجازاتهاي مقرر در ماده (۶۹۸) قانون مجازات اسلامي خواهد بود و در صورت اصرار مستوجب تشدید مجازات و لغو پروانه مي باشد.

ماده ۷ (اصلاحي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - موارد ذیل ممنوع و جرم محسوب مي شود:

الف - چاپ و انتشار نشریه اي که پروانه براي آن صادر نشده و یا پروانه آن لغو گردیده است و یا بدستور دادگاه بطور موقت یا دائم تعطیل گردیده است.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ب - انتشار نشریه بگونه ای که اکثر مطالب آن مغایر باشد با آنچه که متقاضی به نوع آن متعهد شده است.

ج - انتشار نشریه بنحوی که با نشریات موجود یا نشریاتی که بطور موقت یا دائم تعطیل شده اند از نظر نام، علامت و شکل اشتباه شود.

د - انتشار نشریه بدون ذکر نام صاحب امتیاز و مدیرمسئول و نشانی اداره نشریه و چاپخانه آن.

تبصره (اصلاحی ۱۳۰، ۱۳۷۹) - مراکز نشر، چاپ، توزیع و فروش نشریات، مجاز به چاپ و انتشار و عرضه مطبوعات و نشریاتی که از سوی دادگاه صالح یا هیأت نظارت مغایر با اصول مندرج در این قانون تشخیص داده شود، نمی باشند.

فصل پنجم - شرایط متقاضی و مراحل صدور پروانه

ماده ۸ (اصلاحی ۱۳۰، ۱۳۷۹) - انتشار نشریه توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با سرمایه ایرانی و اخذ پروانه از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آزاد است. استفاده نشریات از کمک خارجی مستقیم یا غیرمستقیم ممنوع و جرم محسوب می شود.

تبصره - مطبوعاتی که از طرف سازمانهای آزادیبخش اسلامی کشورهای دیگر منتشر میشود میتواند با سرمایه و مسئولیت اشخاص غیرایرانی در چهارچوب قوانین مربوطه به خارجیان مقیم ایران و موافقت وزارتین ارشاد و امور خارجه منتشر شوند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۰، ۱۳۷۹) - کمکهای اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی غیر دولتی که با نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت امور خارجه دریافت گردد مشمول این ماده نخواهد بود.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۰، ۱۳۷۹) - واگذاری امتیاز نشریه به غیر اعم از قطعی، شرطی، اجاره و امثال آن ممنوع است و جرم محسوب می شود مگر در صورت درخواست کتبی صاحب امتیاز و تصویب هیأت نظارت.

ماده ۹ (اصلاحی ۱۳۰، ۱۳۷۹) -

الف - شخص حقیقی متقاضی امتیاز باید دارای شرایط زیر باشد:

۱- تابعیت ایران.

۲- دارا بودن حداقل ۲۵ سال سن.

۳- عدم حجر و ورشکستگی به تقلب و تقصیر.

۴- عدم اشتغال به فساد اخلاق و سابقه محکومیت کیفری براساس موازین

۵- داشتن صلاحیت علمی در حد لیسانس و یا پایان سطح در علوم حوزه‌ای به تشخیص هیأت نظارت موضوع ماده (۱۰) این قانون.

۶- پایبندی و التزام عملی به قانون اساسی.

ب - اشخاص حقوقی متقاضی امتیاز باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- مراحل قانونی ثبت شخصیت حقوقی طی شده باشد و در اساسنامه و یا قانون تشکیل خود مجاز به انتشار نشریه باشد.

۲- زمینه فعالیت نشریه مرتبط با زمینه فعالیت شخص حقوقی بوده و محدوده جغرافیایی انتشار آن همان محدوده جغرافیایی شخصیت حقوقی باشد.

تبصره ۱ - متقاضی امتیاز نشریه موظف است خود یا شخص دیگری را بعنوان مدیرمسئول واجد شرایط مندرج در این ماده معرفی نماید.

تبصره ۲ - برای نشریات داخلی يك سازمان، مؤسسه و شرکت دولتی یا خصوصی که فقط برای استفاده کارکنان منتشر و رایگان در اختیار آنان قرار میگیرد تنها اجازه وزارت ارشاد اسلامی با رعایت ماده ۲ این قانون کافی است.

تبصره ۳ - با يك پروانه نمیتوان بیش از يك نشریه منتشر کرد.

تبصره ۴ - صاحب امتیاز در قبال خط مشی کلی نشریه مسئول است و مسئولیت یکایک مطالبی که در نشریه به چاپ میرسد و دیگر امور در رابطه با نشریه بعده مدیرمسئول خواهد بود.

تبصره ۵ (اصلاحی ۱۳۰، ۱۳۷۹) - نخست وزیران، وزیران، استانداران، امرای ارتش و شهربانی، ژاندارمری، رؤسای سازمانهای دولتی، مدیران عامل و رؤسای هیأت مدیره شرکتها و بانکهای دولتی و کلیه شرکتها و مؤسساتی که شمول حکم در مورد آن مستلزم ذکر نام است، نمایندگان مجلسین، سفرا، فرمانداران، شهرداران، رؤسای انجمنهای شهر و شهرستان تهران و مراکز استانها، اعضای ساواک، رؤسای دفاتر رستاکیز در تهران و مراکز استانها و شهرستانها و وابستگان به رژیم سابق که در فاصله زمانی پانزدهم خرداد ۱۳۴۲ تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ در مشاغل مذکور بوده و همچنین کسانی که در این مدت از طریق مطبوعات، رادیو تلویزیون یا سخنرانی در اجتماعات خدمتگزار تبلیغاتی رژیم گذشته بوده اند، از انتشار و هرگونه فعالیت مطبوعاتی نشریه محرومند.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

تبصره ۶ (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - هیأت نظارت موظف است جهت بررسی صلاحیت متقاضی و مدیرمسئول از مراجع ذی صلاح (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) استعلام نمایند. مراجع مذکور موظفند حداکثر تا دو ماه نظر خود را همراه مستندات و مدارک معتبر به هیأت نظارت اعلام نمایند. در صورت عدم پاسخ از سوی مراجع مذکور و فقدان دلیل دیگر صلاحیت آنان تأیید شده تلقی می‌گردد.

تبصره ۷ (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - مسئولیت مقالات و مطالبی که در نشریه منتشر می‌شود به عهده مدیرمسئول است ولی این مسئولیت نافی مسئولیت نویسنده و سایر اشخاصی که در ارتکاب جرم دخالت داشته باشند نخواهد بود.

تبصره ۸ (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - اعضاء و هواداران گروه‌های ضد انقلاب و یا گروه‌های غیرقانونی و محکومین دادگاه‌های انقلاب اسلامی که به جرم اعمال ضد انقلابی و یا علیه امنیت داخلی و خارجی محکومیت یافته‌اند و همچنین کسانی که علیه نظام جمهوری اسلامی ایران فعالیت و یا تبلیغ می‌کنند حق هیچگونه فعالیت مطبوعاتی و قبول سمت در نشریات را ندارند.

ماده ۱۰ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - اعضای هیأت نظارت بر مطبوعات که از افراد مسلمان و صاحب صلاحیت علمی و اخلاقی لازم و مؤمن به انقلاب اسلامی می‌باشند عبارتند از:

- الف - یکی از قضات به انتخاب رئیس قوه قضائیه.
- ب - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار وی.
- ج - یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس.
- د - یکی از اساتید دانشگاه به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی.
- ه - یکی از مدیران مسئول مطبوعات به انتخاب آنان.
- و - یکی از اساتید حوزه علمیه به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم.
- ز - یکی از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی به انتخاب آن شورا.

تبصره ۱ - این هیأت ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون در دور اول و در دوره‌های بعد ظرف یکماه قبل از اتمام مدت مقرر برای مدت دو سال بدعوت وزیر ارشاد اسلامی تشکیل میشود.

تبصره ۲ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - تصمیمات هیأت نظارت قطعی است، این امر مانع شکایت و اقامه دعوی افراد ذی نفع در محاکم نخواهد بود.

تبصره ۳ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - دبیرخانه هیأت نظارت با امکانات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌شود و زیر نظر آن هیأت انجام وظیفه می‌نماید.

تبصره ۴ (الحاقی ۱، ۴، ۱۳۶۵) - وزارت ارشاد اسلامی مسئولیت دعوت و برگزاری جلسه انتخابات موضوع بند «ه» این ماده است و مرجع تشخیص صلاحیت نامزدهای انتخابات مزبور بر اساس شرایط مندرج در صدر این ماده هیأت سه نفری مرکب از افراد بندهای الف و ب و ج میباشد.

تبصره ۵ (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ریاست هیأت نظارت بر مطبوعات را بر عهده خواهد داشت و پاسخگویی عملکرد هیأت مذکور در مجلس و دیگر مراجع ذی صلاح خواهد بود.

ماده ۱۱ - رسیدگی به درخواست صدور پروانه و تشخیص صلاحیت متقاضی و مدیرمسئول بعهده هیأت نظارت بر مطبوعات است.

تبصره (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - در صورتی که صاحب پروانه یکی از شرایط مقرر در ماده (۹) این قانون را فاقد شود، به تشخیص هیأت نظارت مقرر در ماده (۱۰) و با رعایت تبصره‌های آن پروانه نشریه لغو می‌شود.

ماده ۱۲ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است تخلف نشریات را رأساً یا به تقاضای حداقل دو نفر از اعضای هیأت نظارت ظرف مدت یک ماه مورد بررسی قرار داده و در صورت لزوم به طور مستقیم و یا از طریق هیأت نظارت، مراتب را جهت پیگرد قانونی به دادگاه صالح تقدیم نماید.

تبصره (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - در مورد تخلفات موضوع ماده (۶) به جز بند (۳) و (۴) و بند (ب)، (ج) و (د) ماده (۷) هیأت نظارت می‌تواند نشریه را توقیف نماید و در صورت توقیف موظف است ظرف یک هفته پرونده را جهت رسیدگی به دادگاه ارسال نماید.

ماده ۱۳ - هیأت نظارت مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت تقاضا جهت امتیاز یک نشریه درباره صلاحیت متقاضی و مدیرمسئول با رعایت شرایط مقرر در این قانون رسیدگی‌های لازم را انجام داده و مراتب رد یا قبول تقاضا را با ذکر دلایل و شواهد جهت اجرا به وزیر ارشاد گزارش نماید، و وزارت ارشاد اسلامی موظف است حداکثر ظرف ۲ ماه از تاریخ موافقت هیأت نظارت برای متقاضی پروانه انتشار صادر کند.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ماده ۱۴ - در صورتیکه مدیرمسئول شرایط مندرج در ماده ۹ را فاقد گردد، یا فوت شود و یا استعفاء دهد، صاحب امتیاز موظف است حداکثر ظرف ۳ ماه شخص دیگری را که واجد شرایط باشد به وزارت ارشاد اسلامی معرفی کند، در غیر اینصورت از انتشار نشریه او جلوگیری میشود، تا زمانی که صلاحیت مدیر به تأیید نرسیده است، مسئولیتهای مدیر به عهده صاحب امتیاز است.

ماده ۱۵ - اعلام نظر هیأت نظارت مبنی بر تأیید یا عدم تأیید مدیرمسئول جدید، حداکثر سه ماه از تاریخ معرفی توسط وزارت ارشاد اسلامی خواهد بود.

ماده ۱۶ - صاحب امتیاز موظف است ظرف شش ماه پس از صدور پروانه، نشریه مربوطه را منتشر کند و در غیر اینصورت با یک بار اخطار کتبی و دادن فرصت پانزده روز دیگر در صورت عدم عذر موجه اعتبار پروانه از بین میرود، عدم انتشار منظم نشریه در یکسال نیز اگر بدون عذر موجه (به تشخیص هیأت نظارت) باشد، موجب لغو پروانه خواهد بود.

تبصره - نشریه ایکه سالانه منتشر میشود (سالنامه) از ماده فوق مستثنی بوده و در صورت عدم نشر ظرف یکسال بدون عذر موجه پروانه صاحب امتیاز لغو خواهد شد.

ماده ۱۷ - پروانه هائیکه بر طبق مقررات سابق برای نشریات کنونی صادر شده است به اعتبار خود باقی است، مشروط بر اینکه ظرف سه ماه از تاریخ اجراء این قانون، صاحب امتیاز برای تطبیق وضع خود، با این قانون اقدام نماید.

ماده ۱۸ - در هر شماره باید نام صاحب امتیاز، مدیرمسئول، نشانی اداره و چاپخانه ای که نشریه در آن چاپ میرسد و نیز زمینه فعالیت و ترتیب انتشار نوع نشریه (دینی، علمی، سیاسی، اقتصادی، ادبی، هنری و غیره) در صفحه معین و محل ثابت اعلان شود، چاپخانه ها نیز مکلف به رعایت مفاد این ماده میباشند.

ماده ۱۹ - نشریات در چاپ آگهیهای تجارتي که مشتمل بر تعریف و تمجید کالا یا خدماتي که از طرف یکی از مراکز تحقیقاتي کشور که بر حسب قوانین رسمیت داشته باشند، تأیید گردد با رعایت ماده ۱۲ آئیننامه تأسیس و نظارت بر نحوه کار و فعالیت کانونهای آگهی تبلیغاتی و بندهای مربوطه مجاز میباشند.

تبصره - در مواردی که طبق این ماده، مطبوعات مجاز به درج آگهیهای مشتمل بر تعریف و تشویق از کالا و خدمات هستند، متن این تعریف و تشویق نمیتواند از متن تقدیرنامه رسمی مراکز قانونی مذکور در این ماده فراتر رود.

ماده ۲۰ - هر روزنامه یا مجله باید دفاتر محاسباتی پلمب شده بر طبق قانون تهیه و کلیه مخارج و درآمد خود را در آن ثبت کند و بیلان سالانه درآمد و مخارج را به وزارت ارشاد اسلامی بفرستد، وزارت ارشاد اسلامی هر وقت لازم بداند، دفاتر مالی مؤسسات را بازرسی مینماید.

تبصره - کلیه مطبوعات مکلفند همه ماهه تیراژ فروش ماهیانه خود را کتباً به وزارت ارشاد اسلامی اطلاع دهند.

ماده ۲۱ (اصلاحی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - مدیران مسؤول نشریات موظفند از هر شماره نشریه، دو نسخه به هر یک از مراجع زیر به طور مرتب و رایگان ارسال نمایند:

الف - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب - مجلس شورای اسلامی.

ج - دادگستری مرکز استان محل نشر.

ماده ۲۲ (اصلاحی ۴، ۹، ۱۳۶۹) - ورود مطبوعات به کشور و نیز خروج آن بر اساس موازین شرعی و قانون اساسی و نظام جمهوری اسلامی است.

فصل ششم - جرائم

ماده ۲۳ - هرگاه در مطبوعات مطالبی مشتمل بر توهین یا افترا، یا خلاف واقع و یا انتقاد نسبت به شخص (اعم از حقیقی یا حقوقی) مشاهده شود، ذینفع حق دارد پاسخ آن را ظرف یکماه کتباً برای همان نشریه بفرستد. و نشریه مزبور موظف است اینگونه توضیحات و پاسخها را در یکی از دو شماره ای که پس از وصول پاسخ منتشر میشود، در همان صفحه و ستون و با همان حروف که اصل مطلب منتشر شده است، مجانی به چاپ برساند، بشرط آنکه جواب از دو برابر اصل تجاوز نکند و متضمن توهین و افترا به کسی نباشد.

تبصره ۱ - اگر نشریه علاوه بر پاسخ مذکور مطالب یا توضیحات مجددی چاپ کند، حق پاسخگوئی مجدد برای معترض باقی است. درج قسمتی از پاسخ به صورتی که آنرا ناقص یا نامفهوم سازد و همچنین افزودن مطالبی به آن در حکم عدم درج است و متن پاسخ باید در یک شماره درج شود.

تبصره ۲ - پاسخ نامزدهای انتخاباتی در جریان انتخابات باید در اولین شماره نشریه درج گردد. بشرط آنکه حداقل شش ساعت پیش از زیر چاپ رفتن نشریه پاسخ به دفتر نشریه تسلیم و رسید دریافت شده باشد.

تبصره ۳ (اصلاحی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - در صورتی که نشریه از درج پاسخ امتناع ورزد یا پاسخ را منتشر نسازد شاکي می تواند به دادستان عمومی شکایات کند و دادستان در صورت احراز صحت شکایت جهت نشر پاسخ به نشریه اخطار می کند و هرگاه این اخطار مؤثر واقع نشود، پرونده را پس از دستور توقیف موقت نشریه که مدت آن حداکثر از ده روز تجاوز نخواهد کرد، به دادگاه ارسال می کند.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

تبصره ۴ (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - اقدامات موضوع این ماده و تبصره های آن نافی اختیارات شاکی در جهت شکایت به مراجع قضائی نمی باشد.

ماده ۲۴ - اشخاصی که اسناد و دستورهای محرمانه نظامی و اسرار ارتش و سپاه و یا نقشه های قلاع و استحکامات نظامی را در زمان جنگ یا صلح بوسیله یکی از مطبوعات فاش و منتشر کنند به دادگاه تحویل تا برابر مقررات رسیدگی شود.

ماده ۲۵ - هر کس به وسیله مطبوعات، مردم را صریحاً به ارتکاب جرم یا جنایتی بر ضد امنیت داخلی یا سیاست خارجی کشور که در قانون مجازات عمومی پیشبینی شده است، تحریص و تشویق نماید در صورتی که اثری بر آن مترتب شود، به مجازات معاونت همان جرم محکوم و در صورتی که اثری بر آن مترتب نشود، طبق نظر حاکم شرع بر اساس قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۲۶ - هر کس به وسیله مطبوعات به دین مبین اسلام و مقدسات آن اهانت کند، در صورتیکه به ارتداد منجر شود حکم ارتداد در حق وی صادر و اجراء و اگر به ارتداد نیانجامد طبق نظر حاکم شرع بر اساس قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۲۷ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - هرگاه در نشریه‌ای به رهبر جمهوری اسلامی ایران و یا مراجع مسلم تقلید اهانت شود، پروانه آن نشریه لغو و مدیرمسئول و نویسنده مطلب به محاکم صالحه معرفی و مجازات خواهند شد.

تبصره - رسیدگی به جرائم موضوع مواد ۲۴، ۲۵، ۲۶ و ۲۷ تابع شکایت مدعی خصوصی نیست.

ماده ۲۸ - انتشار عکسها و تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی ممنوع و موجب تعزیر شرعی است و اصرار بر آن موجب تشدید تعزیر و لغو پروانه خواهد بود.

ماده ۲۹ - انتشار مذاکرات غیرعلنی مجلس شورای اسلامی و مذاکرات غیرعلنی محاکم دادگستری یا تحقیقات مراجع اطلاعاتی و قضائی که طبق قانون، افشاء آن مجاز نیست ممنوع است و در صورت تخلف طبق نظر حاکم شرع و قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۳۰ - انتشار هر نوع مطلب مشتمل بر تهمت یا افتراء یا فحش و الفاظ رکیک یا نسبتهای توهین آمیز و نظایر آن نسبت به اشخاص ممنوع است، مدیرمسئول جهت مجازات به محاکم قضایی معرفی میگردد، و تعقیب جرائم مزبور موکول به شکایت شاکی خصوصی است و در صورت استرداد شکایت تعقیب در هر مرحله ای که باشد متوقف خواهد شد.

تبصره ۱ - در موارد فوق شاکی (اعم از حقیقی یا حقوقی) میتواند برای مطالبه خسارتی که از نشر مطالب مزبور بر او وارد آمده به دادگاه صالحه شکایت نموده و دادگاه نیز مکلف است نسبت به آن رسیدگی و حکم متناسب صادر نماید.

تبصره ۲ - هرگاه انتشار مطالب مذکور در ماده فوق راجع به شخص متوفی بوده ولی عرفاً هتاکي به بازماندگان وی بحساب آید، هر يك از ورثه قانونی میتواند از نظر جزائی یا حقوقی طبق ماده و تبصره فوق اقامه دعوی نماید.

ماده ۳۱ - انتشار مطالبی که مشتمل بر تهدید به هتک شرف و یا حیثیت و یا افشای اسرار شخصی باشد ممنوع است و مدیرمسئول به محاکم قضائی معرفی و با وی طبق قانون تعزیرات رفتار خواهد شد.

تبصره (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - در مواد ۳۰، ۳۱ تا زمانی که پرونده در مرحله تحقیق و رسیدگی است، نشریه مورد شکایت حق ندارد نسبت به مورد رسیدگی مطلبی نشردهد، در صورت تخلف رئیس دادگاه باید قبل از ختم تحقیقات حکم توقیف نشریه را صادر کند، این توقیف شامل اولین شماره بعد از ابلاغ می‌شود و در صورت تکرار تا موقع صدور رأی دادگاه از انتشار نشریه جلوگیری می‌شود.

ماده ۳۲ - هر کس در نشریه ای خود را بر خلاف واقع صاحب پروانه انتشار یا مدیرمسئول معرفی کند، یا بدون داشتن پروانه به انتشار نشریه مبادرت نماید، طبق نظر حاکم شرع با وی رفتار خواهد شد.

مقررات این ماده شامل دارندگان پروانه و مدیران مسئولی که سمتهای مزبور را طبق قانون از دست داده اند نیز میشود.

ماده ۳۳ (اصلاحی ۸، ۱۱، ۱۳۹۹) - الف - هرگاه در انتشار نشریه ، نام یا علامت نشریه دیگری ولو با تغییرات جزئی تقلید شود به طوری که برای خوانندگان امکان اشتباه باشد، از انتشار آن جلوگیری و مرتکب به حبس تعزیری شصت و یک روز تا سه ماه و جزای نقدی از ۲۰۰۰۰۰ تا ۶۰۰۰۰۰۰ ریال محکوم می‌شود. تعقیب جرم و مجازات منوط به شکایت شاکی خصوصی است.

ب - پس از توقیف يك نشریه، انتشار هر نوع نشریه دیگر به جای نشریه توقیف شده به نحوی که با نشریه مذکور از نظر نام، علامت و شکل مشتبّه شود ممنوع است و نشریه جدید بلافاصله توقیف می‌گردد. مرتکب به مجازات حبس تعزیری از سه ماه تا شش ماه و جزای نقدی از ۳۰۰۰۰۰۰ تا ۶۰۰۰۰۰۰ ریال محکوم می‌شود.

ماده ۳۴ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - رسیدگی به جرائم مطبوعاتی با توجه به قوانین مربوط به صلاحیت ذاتی می‌تواند در محاکم عمومی یا انقلاب یا سایر مراجع قضائی باشد. در هر صورت علنی بودن و حضور هیأت منصفه الزامی است.

تبصره (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - به جرائم مطبوعاتی در محاکم صالح مراکز استانها رسیدگی می‌شود.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ماده ۳۵ (اصلاحی ۸، ۱۱، ۱۳۹۹) - تخلف از مقررات این قانون جرم است و چنانچه در قانون مجازات اسلامی و این قانون برای آن مجازات تعیین نشده باشد متخلف به یکی از مجازاتهای ذیل محکوم می شود:

الف - جزای نقدی از ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال.

ب - تعطیل نشریه حداکثر تا شش ماه در مورد روزنامه ها و حداکثر تا یک سال در مورد سایر نشریات.

تبصره (اصلاحی ۸، ۱۱، ۱۳۹۹) - دادگاه می تواند در جرائم مطبوعاتی مجازات حبس و شلاق را به یکی از مجازاتهای ذیل تبدیل نماید:

الف - جزای نقدی از ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۲۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

ب - تعطیل نشریه حداکثر تا شش ماه در مورد روزنامه ها و تا یک سال در مورد سایر نشریات.

ج - محرومیت از مسئولیتهای مطبوعاتی حداکثر تا پنج سال.

فصل هفتم (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - هیأت منصفه مطبوعات

ماده ۳۶ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - انتخاب هیأت منصفه به طریق ذیل خواهد بود:

هر دو سال یک بار در مهرماه جهت تعیین اعضاء هیأت منصفه در تهران به دعوت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حضور وی و رئیس کل دادگستری استان ، رئیس شورای شهر ، رئیس سازمان تبلیغات و نماینده شورای سیاست گذاری ائمه جمعه سراسر کشور و در مراکز استان به دعوت مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان و با حضور وی و رئیس کل دادگستری استان ، رئیس شورای شهر مرکز استان، رئیس سازمان تبلیغات و امام جمعه مرکز استان یا نماینده وی تشکیل می شود.

هیأت مذکور در تهران (۲۱) نفر و در سایر استانها (۱۴) نفر از افراد مورد اعتماد عمومی را از بین گروههای مختلف اجتماعی (روحانیون ، اساتید دانشگاه، پزشکان، مهندسان، نویسندگان و روزنامه نگاران، وکلای دادگستری، دبیران و آموزگاران، اصناف، کارمندان، کارگران، کشاورزان، هنرمندان و بسیجیان) به عنوان اعضاء هیأت منصفه انتخاب می کند.

تبصره ۱ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - چنانچه مفاد موضوع این ماده در مهلت مقرر انجام نشود، رئیس کل دادگستری مکلف می باشد نسبت به دعوت از افراد یاد شده و انتخاب هیأت منصفه اقدام نماید.

تبصره ۲ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - چنانچه به هر دلیلی اعضای هیأت منصفه به ده نفر یا کمتر برسد، هیأت مذکور در این ماده موظف است ظرف یک ماه تشکیل جلسه داده و نسبت به تکمیل اعضای هیأت منصفه اقدام نماید.

ماده ۳۷ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - اعضاء هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

۱ - داشتن حداقل سی سال سن و تأهل.

۲ - نداشتن سابقه محکومیت مؤثر کیفری.

۳ - اشتها به امانت، صداقت و حسن شهرت.

۴ - صلاحیت علمی و آشنائی با مسائل فرهنگی و مطبوعاتی.

ماده ۳۸ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - پس از انتخاب اعضاء هیأت منصفه، موضوع ماده (۳۶) این قانون، مراتب توسط رئیس کل دادگستری استان به اعضاء ابلاغ می گردد.

دادگاه رسیدگی کننده به جرائم مطبوعاتی، حداقل یک هفته قبل از زمان رسیدگی از تمامی اعضاء هیأت منصفه دعوت می کند تا در جلسه محاکمه حضور یابند.

دادگاه با حضور حداقل هفت نفر از اعضاء هیأت منصفه رسمیت خواهد یافت. اکثریت آراء حاضران ملاک تصمیم گیری هیأت منصفه خواهد بود، اعضاء هیأت موظفند تا پایان جلسات دادگاه حضور داشته باشند.

تبصره ۱ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - تصمیمات هیأتی نظارت و منصفه با اکثریت مطلق عده حاضر معتبر خواهد بود.

تبصره ۲ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - چنانچه در دو جلسه رسیدگی به یک پرونده جرم مطبوعاتی، هیأت منصفه به حد نصاب نرسد، دادگاه در جلسه سوم با حضور افراد حاضر حداقل به تعداد پنج نفر رسیدگی می نماید.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

تبصره ۳ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - دبیرخانه هیأت منصفه با بودجه و امکانات قوه قضائیه تشکیل و زیر نظر هیأت منصفه انجام وظیفه می نماید.

ماده ۳۹ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - هریک از اعضای هیأت منصفه چنانچه بدون عذر موجه در دو جلسه متوالی یا پنج جلسه متناوب دادگاه حاضر نشود یا از شرکت در اتخاذ تصمیم خودداری کند با حکم دادگاه رسیدگی کننده به دو سال محرومیت از عضویت در هیأت منصفه محکوم می شود. رأی دادگاه قطعی است.

تبصره (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - هریک از اعضای هیأت منصفه به علت وجود عذر موجه نتواند در جلسه دادگاه حضور یابد موظف است دو روز قبل از جلسه دادرسی عذر خود را کتباً و به طور مستدل به استحضار دادگاه برساند، در غیر این صورت عذر وی غیرموجه محسوب می گردد مگر عذرهایی که در این فاصله تا جلسه دادگاه حادث شده باشد در هر حال موظف است عذر خود را به دادگاه اعلام نماید.

عذر موجه همان است که در آیین دادرسی احصاء گردیده است.

ماده ۴۰ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - اعضای هیأت منصفه در ابتدای اولین جلسه حضور خود در دادگاه، به خداوند متعال و در برابر قرآن کریم سوگند یاد می کنند بدون در نظر گرفتن گرایش های شخصی یا گروهی و با رعایت صداقت، تقوی و امانت داری، در راه احقاق حق و ابطال باطل انجام وظیفه نمایند.

ماده ۴۱ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - موارد رد اعضای هیأت منصفه همان است که طبق قانون در مورد رد قضات پیش بینی شده است.

ماده ۴۲ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - هرگاه در حین محاکمه، اعضای هیأت منصفه سؤالاتی داشته باشند، مراتب را کتباً جهت طرح، تسلیم رئیس دادگاه می نمایند.

ماده ۴۳ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - پس از اعلام ختم رسیدگی بلافاصله اعضاء هیأت منصفه به شور پرداخته و نظر کتبی خود را در دو مورد زیر به دادگاه اعلام می دارند:

الف - متهم بزهکار است یا خیر؟

ب - در صورت بزهکاری آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره ۱ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - پس از اعلام نظر هیأت منصفه دادگاه در خصوص مجرمیت یا برائت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می نماید.

تبصره ۲ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - در صورتی که تصمیم هیأت منصفه بر بزهکاری باشد دادگاه می تواند پس از رسیدگی رأی بر برائت صادر کند.

تبصره ۳ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - در صورتی که رأی دادگاه مبنی بر مجرمیت باشد، رأی صادره طبق مقررات قانونی قابل تجدید نظر خواهی است. در رسیدگی مرحله تجدیدنظر حضور هیأت منصفه لازم نیست.

تبصره ۴ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - حضور هیأت منصفه در تحقیقات مقدماتی و صدور قرارهای قانونی لازم نیست.

ماده ۴۴ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - هرگاه حکم دادگاه مبنی بر برائت یا محکومیتی باشد که مستلزم سلب حقوق اجتماعی نباشد، از نشریه در صورتی که قبلاً توقیف شده باشد بی درنگ رفع توقیف خواهد شد و انتشار مجدد آن بلامانع می باشد.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

فصل هشتم (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - موارد متفرقه

ماده ۴۵ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - نظارت دقیق بر عملکرد جرائد و انجام رسالت مطبوعاتی آنان بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. این امر مانع از انجام وظیفه مستقیم هیأت نظارت نخواهد بود.

ماده ۴۶ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - صاحب امتیاز و مدیرمسئول موظفند کلیه کارکنان نشریه را بیمه نمایند تا در صورتی که به حکم دادگاه یا رأی هیأت نظارت یا به هر دلیل دیگر نشریه تعطیل گردید، تا زمان اشتغال مجدد طبق مقررات قانون کار حقوق قانونی آنان پرداخت شود.

ماده ۴۷ (اصلاحی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - آئیننامه اجرائی این قانون ظرف حداکثر شش ماه توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۴۸ (اصلاحی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - این قانون از جمله در مورد نحوه تشکیل هیأت نظارت و هیأت منصفه از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است و نیز از تاریخ تصویب، کلیه قوانین مغایر با آن از جمله لایحه قانونی مطبوعات مصوب ۲۵/ ۵/ ۱۳۵۸ شورای انقلاب لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر سی و شش ماده و بیست و سه تبصره در جلسه روز پنجشنبه بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و شصت و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۲۶/ ۱۲/ ۱۳۶۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

